לדבריו דר' שמעון קאמר ליה וליה **לא סבירא** ליה. משמע דמסקפא ליה אי ר' סבר לה כר' שמעון ומימה אמאי לא מוכח מהכא לקמן דסבר כר"ש דאמר פעם אחת הלך ר' יוי והורה בממורה כר"ש בגר[א] וכן מבריתא דמייתי בגין לדין[ב] בכור תם שנפל לבור ר' יהודה הנשיא אומר ירד מי שבקי במומין וילאה אם יש בו מום יעלה וישחוט כו'[ב] ומיהו במאי דמתיר לרשות במומין לא אתי כר"ש אלא במאי דלית ליה מוקצה ומיהו רש"י לא גריס בכור תם אלא בכור שנפל לבור[ג] והשתא מני אתי כר' יהודה וירלה אם היה בו מום זה מעי"ט[ד]: **הכא במאי עסקינן דאית ביה אפרוח מת.** פירש הר"ר יוסף דלא נקט אפרוח מי[ד] משום דמי מזי לשתק בו תינוק כשבוכה ואין נראה דהא בהכיא דכופין את הסל לפני האפרוחין (לעיל דף מג.) משמע דאסור לטלטל ועוד אי מתיים שרי אמאי קאמר בשמוין דמודה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין אלא ודאי בעלי חיים[ג] מוקצין הם כגרוגרות ולימוקין ומקלה אותם גם מכלכים ולא דמי לבשר תפל שמותר לר"ש מדפריך בפרק מפנין (לקמן קכח.) על רב הונא דשרי והא תנמיך דרב הוה ורב כר' יהודה סבירא ליה אבל לר' שמעון משמע דשרי משום דאינו מקלהו מכלכים כמו בעלי חיים:

דאית ביה **ביצה.** דאסור משום עולד ל"ע דר' יוחנן גופיה[ו] מפרש טעמא דביצה משום משקין שזבו[ז] ואפשר דמשום הכי לא הוה אסר ר"ש לטלטלה אלא לתרנגולין: **דאית** ביה **ביצת אפרוח.** נראה לר"י דאסור לר' שמעון משום דכיון דאית ביה אפרוח הוי[ח] כמו גרוגרות ולימוקין וקא מיבעיא ליה לסבא קירוייא אי שרי לטלטולי על ידי שינער משם הציפה אי אסיב כמו מניח אי כשכח והשיב לו רבי יוחנן כלום עשוי אלא לתרגולין[ט] ואין זה כשכח אלא כמניח[י] ואסור[כ]:

אמר ליה **מנרתא שאני.** וא"ת אמאי לא מוכח[יא] מהא דא"ר יוחנן בפ' לולב וערבה (סוכה מו:) דסוכה אפי' בשמיני אסורה אלמא אית ליה מיגו דאיתקלאי כו' כר' יהודה[יב] ותירץ ר"י[יג] דגר אינו מוקצה למצותו מטלטול שאין ביטול מצוה בטלטול ולא דמי לסוכה דאיתקלאי ביה"ש מחמת מצוה ולהכי אינו יכול להוכיח מסוכה אנר[יד]: (לעיל) **לאו משום דר' אסי תלמידו דר' יוחנן כו'.** וא"ת דילמא ר' אסי כרב רביה סבירא ליה כדאמר לעיל גבי שרגא דחנוכה אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב הילכתא הכי ונראה דרב אסי לעיל לא הייו ר' אסי דהכא דההוא[טו] דלעיל[טו] חבירו של רב כהנא והכא ר' אסי חבירו של ר' אמי[טז]: **אין לנו אלא בגר כר' שמעון.** פי' במוקצה מחמת מיאוס דהייגו גר ישן שלא הדליקו בה באותה שבת ולעיל דפסיק כרבי יהודה דאיגו בהדליקו בה באותה שבת דהוי מוקצה מחמת מיאוס והא דפסיק[יח] בפרק במה[ט] כר"ש בגבלה לפני הכלכים אף על גב דגבלה[יט] מוקצה מחמת מיאוס היא[כ] כדפר"ת (לעיל יט: ד"ה הני) **התם** [כא] לא דחייה בידים אבל הכא[כא] דדחייה בידים סבר כר' יהודה ולפי זה לא קיימי ר' יוחנן וריב"ל דפסקי[יט] כר' שמעון אחדא בריית דר' יוחנן[כב] קאי אבריית דכל הגרות של מתכת מטלטלין כו' אבל במאי דקאמר ר' יהודה בבריית דלעיל מטלטלין גר חדש אבל לא ישן לא סבר רבי יוחנן כוותיה[כג] וריב"ל[כד] אבריית דמטלטלין גר חדש קאי דבהכיא בריית שרי רבי

פצעילי אמרה. [א]תמרים הנלקטים קודם ביטולן וכונסין אותם בסלים שעושין מלולבין והן מתבשלות מאליהן מהו לאכול מהן קודם ביטולן מי מודה בהן דמוקצות הן כגרוגרות ולימוקין או לא: **אלא בגרוגרות ולימוקין.** דאיכא תרתי דדמיהנו בידים ולא חזו: **ור' ליא ליה מוקצה.** דקס"ל מדבעי מיניה אליבא דרבי שמעון אלמא הוה שמיע ליה מאבוה דלרבי שמעון סבירא ליה: **משקין.** דרך להשקות בהמה לפני שחיטה שתהא נוחה להפשיט: **המדבריות.** הברייתות[ב]: **ברביעה.** במרתשון: **ואלו מדבריות כל שרועות באפר.** והני מיהא אסירי. אלמא אית ליה מוקצה: **איבעיא אימא הני.** מדבריות נמי כגרוגרות דמי דלחייהו בידים ויש טורח ליקן ולהביאם: **ואיבעיא אימא.** ההיא דפצעילי תמרה לדברי רבי שמעון קאמר ולר' לא ס"ל: ה"ג **אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אמרו הלכה כר' שמעון: אמרו.** בני הישיבה: **סרוייא קרוייא.** על שם מקומו: **כלום עשוי.** לשום תשמיש: **אלא לתרנגולין.** הלכך ה"ל מלאכתו לאיסור ואסור. אלמא אית ליה מוקצה: **דאית ביה אפרוח מת.** דלא חזי למיכל ולכלבים נמי לא חזי. ואף על גב דא"ר שמעון מתחכין את הנבלה לפני הכלבים הני מילי במסוכנת אבל בריאה לא דלא הוה דעתיה מאתמול לכלבים והאי אפרוח שמת בשבת נמי לא הוה דעתיה מאתמול לכלבים: **הניחא למר כו' דאמר מודה היה ר"ש.** דאע"ג דאמר[ט] מתחכין הנבלה לפני הכלבים ה"מ במסוכנת דדעתיה עליה מאתמול לכלבים אבל מודה הוא בבעלי חיים שלומר בבריאים שמתו שאסורין שפיר קתרלא לרבי שמעון גופיה לא חזי לכלבים: **מאי איכא למימר.** הא חזי לכלבים: **דאית בה בילה.** שנולדה היום ומודה ר' שמעון בגולד: **והא אמר רב נחמן כו'.** בשמעתא קמייתא דביצה: **דאית בה בילה אפרוח.** וכלב לא אכיל לה משום ב[קליפה]: **וליה לא סבירא ליה.** לר' יוחנן לא סבירא דתיהוי הלכה כר' שמעון והייגו דרב יצחק: **ואף לא אסברא.** ומקמי דשמעת ליה לדרב יצחק לא הוה ידעת דר' יוחנן כר' יהודה: **בשפי ידיס אסור לטלטלה.** כדמפרש טעמא לקמיה דלאו לטלטולי עבידא דאדם קובע לה מקום: **ור' יוחנן אמר אנו אין לנו.** שום היתר בהלכות טלטול גרות: **אלא בגר.** ישן כדכי שמעון דמתיר אבל מעורה כו'. הלכך אי לאו דמדרב יצחק לא הוה ידעת ליה אבל השתא ידעת דכר' יהודה סבירא ליה בכולהו בר ממוקלה מחמת מיאוס דגר ישן:

מותר

פצעילי[ו] תמרה לרבי שמעון מהו א"ל [א]אין מוקצה לר"ש אלא גרוגרות וצימוקין בלבד ורבי לית ליה מוקצה והתנן [ב]אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות ותניא [ג]אלו הן מדבריות כל שיוצאות בפסח ונכנסות ברביעה בייתות כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום ר' אומר אלו ואלו בייתות הן ואלו הן מדבריות כל שרועות באפר ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים איבעית אימא הני נמי כגרוגרות וצימוקין דמיין ואי בעית אימא לדבריו דר"ש קאמר ליה וליה לא סבירא ליה ואיבעית אימא לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי לית לי מוקצה כלל לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דיוצאות בפסח ונכנסות ברביעה דבייתות נינהו ורבנן אמרו ליה לא מדבריות נינהו אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן אמרו הלכה כרבי שמעון ומי א"ר יוחנן הכי והא בעא מיניה ההוא סבא קרויא ואמרי לה סרויא מר' יוחנן קינה של תרנגולת מהו לטלטולי בשבת אמר ליה כלום עשוי אלא לתרנגולין הכא במאי עסקינן דאית ביה אפרוח מת הניחא למר בר אמימר משמיה [ד](דרב) [ה]דאמר מודה היה ר' שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין אלא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דאמר חלוק היה רבי שמעון [אפי'] בבעלי חיים שמתו שהן מותרין מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן בדאית ביה ביצה והאמר [ו]רב נחמן מאן דאית ליה מוקצה אית ליה נולד דלית ליה מוקצה לית ליה נולד דאית ביה ביצת אפרוח כי אתא רב יצחק בר' יוסף א"ר יוחנן הלכה כר' יהודה ור' יהושע בן לוי אמר הלכה כרבי שמעון אמר רב יוסף היינו דאמר רבה בר חנה א"ר יוחנן אמרו הלכה כרבי שמעון אמרו וליה לא סבירא ליה א"ל אביי לרב יוסף ואת לא תסברא דר' יוחנן כר' יהודה הא ר' אבא ורבי אסי איקלעו לבי ר' אבא דמן חיפא ונפל מנרתא על גלימיה דר' אסי ולא טילטלה מאי טעמא לאו משום דרבי אסי תלמידיה דר' יוחנן הוה ור' יוחנן כרבי יהודה ס"ל דאית ליה מוקצה א"ל מנרתא קאמרת מנרתא שאני דא"ר אחא בר חנינא א"ר אסי הורה ריש לקיש בצידן מנורה הניטלת בידו אחת מותר לטלטלה בשתי ידין אסור לטלטלה ור' יוחנן אמר אנו אין לנו אלא בגר כרבי שמעון אבל מנורה בין ניטלה בידו אחת בין ניטלה בשתי ידין אסור לטלטלה וטעמא מאי רבה ורב יוסף דאמרי תרוויהו הואיל ואדם קובע לה מקום אמר ליה אביי לרב יוסף והרי כילת חתנים דאדם קובע לו מקום ואמר שמואל משום רבי חייא [ז]כילת חתנים

מותר

נר א מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יד סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סימן שי סעיף ב:

נה ב ג מיי' פ"ג מהל' יו"ט הלכה ב סמג לאוין עב טור שו"ע או"ח סימן תלז סעיף ג וסימן תלח סעיף ג:

מוסף רש"י

פצעילי תמרה. תמריס שאין מתבשלות כאילן לעולם וגולדין אותן מהאילן ועושין להן חומלות, הן כלי כפות תמריס, וכופין אותן לאוכל ומתבשלות (ביצה מ:). מהרו. לאכול מהן ביו"ט (שם). אלא גרוגרות וצימוקין. שהן מתמילה לאוין לאכילה והוא דתה אותן כיליס להעלותן לייבשן ושוב אין לאוין עד שייבשו, אבל אלו לא דתה אותן כיליס ואיכא לאכול מייהו הכי (שם מ:). אין משקין ושוחטין. אורחא דמילתא נקט, משם מיכלא דמשכח אתתא אתא לאפשטא (לקמן קנז.). את המדבריות. משום מוקצה (ביצה מ:). ונכנסות. לישוב, ברביעה. במתרשון (שם). כילת החתנים. לאו אכל טוף, מפני שאין לה גג למעלה ותחב עפה מפני שהיא נמוכה בשיפוע והיא יריעה שפוסקין סביב למטה לשן (עירובין קב.).

מוסף תוספות

א. רע"כ בנר להיתירא הורה, כר"ש. רמב"ן. ב. לית לי' מוקצה, דקאמר אם יש בו מום קבוע, ואפי' אם נפל ביו"ט, יעלה וישחוט. תוס' ביצה ט. ד"ה אין לזין. ג. וכו' אם יש בו מום קבוע, שידוע בו מום מעריב"ש ישחוט, ואם לאו אלא נפל בו מום היום, לא ישחוט אפי' אם העלהו משום דהוי מוקצה. תוס' ביצה ט. ד"ה אין לזין. ד. [ד]בר טלטול הוא. ריטב"א. ה. ויהא יכול לטלטלו. תרביץ"ש. ו. לא אסר ביצה מטעם דגולד אלא. תוס' הרא"ש. ז. ולפי ההוא פירוקא משמע דאית לי' לר' יוחנן דאפי' מאן דלית לי' מוקצה אית לי' גולד. מי' הכ"ן. ח. הלכך, כיון דתרגולין מונחין שם לדעת. מי' הכ"ן. ט. עליו אפרוח מת לדעת חשבינן לי', ונעשה בסיס לדבר האסור. מי' הכ"ן. י. לטלטלה אפי' ע"י ניעור. תוס' הרא"ש. יא. אביי דר' יוחנן אית לי' מיגו דאתקלאי ואסר מנרתא. תוס' הרא"ש. יב. דלר' שמעון שרי. תוס' הרא"ש. יג. דמהתם לא מצי לאוכוחי לאסור לטלטל נר משום דהוקצה לביה"ש, דביה"ש גופיה אינו מוקצה מטלטול. תוס' הרא"ש. יד. [ד]אע"ג דבסוכה ס"ל כר' יהודה, אפשר דבנר ס"ל כר"ש. תוס' הרא"ש. טו. רב אסי. ריטב"א. טז. תלמידו של רב היה. תוס' הרא"ש. יז. וקים לן דדבי אסי תלמידיה דר' יוחנן הוה. ריטב"א. יח. ר' יוחנן. תוס' הרא"ש. יט. המתנבלת בשבת. תוס' לעיל יט: ד"ה הני. כ. דאף לכלבים אינו ראוי מחיים. תוס' לעיל יט: ד"ה הני. כא. [ב]גר שהדליקו בו באותו שבת. תוס' הרא"ש. כב. דפסיק כר' יהודה. תוס' הרא"ש. כג. [ד]בההיא וכו' לא דבר ר' יהודה במוקצה מחמת איסור, דאף דלא הדליקו בו באותה שבת אסר בשל חרס מחמת מיאוס. תוס' הרא"ש. כד. דפסיק כר"ש. תוס' הרא"ש.

מסורת הש"ס

א) ביצה מ., ב) שם. [לקמן קנז.], ג) [ביצה שם], ד) [ל"ל דרבנן], ה) ביצה מז., ו) שם כ., ז) עירובין קב. [לקמן קלח.], ח) [עי' הגו"מ בשם ר"ש מדקטן], ט) [לקמן קנז.], י) [דף מז.], כ) [וס"ש תוספות ביצה מז. ד"ה ת"ר], ל) [ביצה נ.], מ) [וע' תוספות מולין יט. ד"ה אמר רב הונא], נ) [דף קנז.], ס) התו"י המתחיל ולפ"ז וכו' הגרסא בס"ל נמצא נדף מו ע"ש כי שם מקומו], ע) [בדפו"ר איתא: דפסק].

תוס' ישנים

א) אין נראה לר"י פירוש זה דל"ל לגרוגרות ולימוקין דלא דמיה כיליס וכ"ל כפירוש הערוך שפיקס פלעילי תמרה לשון מפנא שמפנין תמריס כדי להתבשל ולהתיבש וכשנא הציפה מתקלקלת מרלאיתה ואחר זמן משמתבשל ודמי לגרוגרות ולימוקין אך שגרוגרות ולימוקין מתקלקלות יותר מכס.

ב) קשה לאפשר לאסור הקליפה ואפלגה הכלב.

ג) והא דלא בעי בפסחים מי אם מותר לטלטל הקיבה משום דאפשר לסמיתו ה:

ד) ס"ג מי מוקלה מחמת מיאוס דמקרון כיס.

רבינו חננאל

וכן הא דאמר ליה [ר"] לר' שמעון בריה אין מוקצה לר' שמעון אלא גרוגרות וצמוקין בלבד, פשוטה היא. אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אמרו הלכה כר"ש. איני והא בעא מיניה ההוא סבא קרוייה קינה של תרנגולין מהו לטלטלה בשבת, ואמר ליה אסור כלום עשוי אלא לתרנגולים, מכלל דר' יוחנן כר' יהודה סבירא ליה דאית ליה מוקצה. ושנינן בדאית ליה בהאי קינה אפרוח מת ומשום הכי אסורה לטלטלה. הניחא למ"ד בעלי חיים שמתו בשבת דברי הכל אסור לטלטלן בשבת אפילו לר' שמעון, אלא למ"ד ר"ש מתיר בבעלי חיים שמתו שמותר לטלטלן אע"ג דאית בהאי קינה אפרוח שמת בשבת ר"ש מתיר, אמאי קא אסר ר' יוחנן והא איהו הלכתא כר' שמעון סבירא ליה. ואסיקנא בדאית בהאי קינה ביצה שיש בה אפרוח דלדברי הכל אסור. ואעפ"כ לא נתברר כי ר' יוחנן כר' שמעון סבירא ליה, דכי אתא רב יצחק בר' יוסף א"ר יוחנן הלכתא כר' יהודה, ודיבק"ל אמר הלכה כר"ש. אמר רב יוסף היינו דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אמרו הלכה כר"ש וליה לא סבירא ליה. ודייק נמי אביי מדר' אסי נפלה מנרתא על גלימיה בבי ר' אבא ולא טילטלה, ואמר (משמיה) [משום] דר' אסי תלמיד דר' יוחנן הוא ור' יוחנן במוקצה סבר לה כר' יהודה. ודחינן להא דאביי, דאמרינן לא אפילו תימא ר' יוחנן כר' שמעון, מנרתא שני, דא"ר יוחנן אנו אין לנו כר"ש אלא בגר, אבל מנורה בין ניטלת בידו אחת בין ניטלת בב' ידים אסור לטלטלה. וטעמא מאי,

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מוסר לנעוסה. דסתם כילת חמנים אין לה גג עפה שנקליטין יולאין לשני ראשי המטה בחמלנה אחד לכאן ואחד לכאן ומוחן כלונס׳ מזה לזה ומשליך האהל אילו והוא שופע לכאן ולכאן וכיון שאינו רחב עפה אינו אהל ואין בו לא בגין ולא סתירה: **בשל חוליות.** במנורה של פרקים שמא תפול ותתפרק ויחזירנה ונמצא עושה כלי: **חידקי.** מיחוכין סביב לה קרינ"ש ודומה לפרקים ומאן דחזי סבר של פרקים הוא: **גדולה.** הואיל ודרכה לעשותה של חוליות כי אית ביה חידקי סברי דחוליות הן ואסור אפילו לרים לקיש כדאמר לעילו) ניטלת בשתי ידיה אסור לטלטלה: **כי פליגי בקטנה דאית בה חידקי.** דבולי עלמא ידעי דלאו חוליות הינהו: **גזירנן.** אטו חוליות: **ומי אמר רבי יוחנן הכי.** הלכה כר׳ יהודה: **אבא משנתינו.** דמוכני דקתני הא אין עליה מעות שריא כגון שלא היו עליה בין השמשות והכי תיקון מינה טעמא דיש עליה מעות כשקדש היום הא אין עליה כשקדש היום שריא: **לדיוספרא.** מקום: **מיצעיא לו.** מדא הולכה הוא והכי קאמר הורה במנורה להיתרא כדרך שהיה ר׳ שמעון מתיר בגר יחן אז דילמא שמי הולאות הוו הורה במנורה לאיסור כדאמרן בדחידקי וגזרינן אטו חוליות וכר״ש הורה בגר בהיתר: **ונעלנא שרגא.** בר שבבה: **נעוסה דרבי שמעון סבירא ליה.** דלי סבירא ליה דאסור לא הוה מטלטל ליה לכבוד ר׳ יהושע בן לוי **לגיעבד איסורא:** **שרגא דמשחא.** שדלק בר של שמן: **שרי לטלטולה.** אחר שבבה כר׳ שמעון דלא מאיס: **אבל בנפטא.** דמסרח אפילו רבי שמעון מודה דלא חזי אלא למלאכתו: **איקפד רבא.** משום טיוף המטה: **ובעא לעבויה.** בשאלות: השירים

מותר לנטותה ומותר לפרקה בשבת אלא אמר אביי בשל חוליות אי הכי מ"ט דר"ש בן לקיש דשרי מאי חוליות בעין חוליות דאית בה חידקי הלכך [א]חוליות בין גדולה בין קטנה אסורה לטלטלה גדולה נמי דאית בה חידקי גזירה אטו גדולה דחוליות כי פליגי בקטנה דאית בה חידקי [ב]מר סבר גזרינן ומר סבר לא גזרינן ומי א"ר יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן [ג]הלכה כסתם משנה ותנן [ד]מוכני שלה בזמן שהיא נשמטת אין חיבור לה ואין נמדדת עמה ואין מצלת עמה באהל המת ואין גוררין אותה בשבת בזמן שיש עליה מעות הא אין עליה מעות שריא ואע"ג דהוו עליה ביה"ש א"ר זירא תהא משנתינו שלא היו עליה מעות כל ביה"ש שלא לשבור דבריו של ר' יוחנן א"ר יהושע בן לוי פעם אחת הלך רבי לדיוספרא והורה במנורה כר' שמעון בגר איבעיא להו הורה במנורה כר' שמעון בגר להיתרא או דילמא הורה במנורה לאיסורא וכר' שמעון בגר להיתרא תיקו רב מלכיא איקלע לבי רבי שמלאי וטילטל שרגא ואיקפד ר' שמלאי ר' יוסי גלילאה איקלע לאתריה דר' יוסי ברבי חנינא טילטל שרגא ואיקפד ר' יוסי בר' חנינא [ה]ר' אבהו כי איקלע לאתריה דר' יהושע בן לוי הוה מטלטל שרגא כי איקלע לאתריה דר' יוחנן [ו]לא הוה מטלטל שרגא מה נפשך אי כרבי יהודה סבירא ליה ליעבד כרבי יהודה אי כר' שמעון סבירא ליה ליעבד כר' שמעון לעולם כר' שמעון ס"ל ומשום כבודו דר' יוחנן הוא דלא הוה עביד [ז]א"ר יהודה שרגא דמשחא שרי לטלטולה דנפטא אסור לטלטולה רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו דנפטא נמי שרי לטלטולה [ח](דהואיל וחזי לכסות ביה מנא) רב אויא איקלע לבי רבא הוה מאיסן בי כרעיה בטינא אתיבי אפוריא קמיה דרבא איקפד רבא בעא לצעוריה א"ל מ"ט רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו שרגא דנפטא נמי שרי לטלטוליה א"ל הואיל וחזיא לכסויי בה מנא אלא מעתה כל צרורות שבחצר מטלטלין הואיל וחזיא לכסויי בהו מנא א"ל הא איכא תורת כלי עליה הני ליכא תורת כלי עליה מי לא תניא

לאוקמא ה"נ כרפוי אבל למאן דאסר קשה ומיכך ר"י[א] דהתם מיירי כגון[ב] שהחוליות מחוברין יחד ואינם מתפרקין ופעמים מטין אותן ופעמים זוקפין אותן[ג(ד)]: **הורה במנורה להיתרא וכר"ש בגר נמי להיתרא או דילמא במנורה הורה לאיסורא וכר"ש בגר להיתרא.** ומ"ת[ד] אמאי לא קאמר נמי אי דילמא הורה במנורה להיתרא[ט] כרבי שמעון[ט] בגר[ז] וכרבי שמעון בגר לא סבירא ליה[ח] דכר"ג אית בה בלו טריפות (מולין דף יו: ושם) הורו בטרפתא כרבי בזפק מיגעיא להו הורו בטרפתא לאיסורא כרבי בזפק להיתרא או דילמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק לא סבירא לה וו"ל דהכא לא שייך למיתלי[ט] מגורה בגר כדתלי טרפתא בזפק[כ] דהכא אין טעם אחד לשניהם דגר[כא] משום מוקצה ומגורה[כב] משום בגין[כג] ועוד דלא בעי למימר דר' לא סבר בגר כר"ש משום[כד] דריש"ל פסיק לעיל כר"ש ואם תאמר ובהיא דאלו טריפות אמאי לא קאמר נמי[כה] תרוייהו להיתרא כדאמר הכא או דילמא הורו בטרפתא וכר' בזפק נמי להיתרא ומיהו בלאו הכי מגיהין שם הספרים ול"ג הורו בטרפתא לאיסורא דהא כ"ע אית לה תפיגא התם [ט] היא התם היא טרפתא היא שלחופית ובניטל התם [י]הוה עובדא והאהילה רבי טרפון לכלבים ואמר הלכה חמורך טרפון ואמר ליה רבי עקיבא טועה בדבר משנה אתה וגרס התם הורו בטרפתא להיתרא וכרבי בזפק להיתרא[כו] כו' ורש"י פי' הורה במנורה להיתרא כר"ש בגר ומדלא הורלה הוי ואין נראה דאין נתלות מגורה בגר[כז] ועוד דאכתי הוי ליה למיבעיא או דילמא תרוייהו להיתרא: **דנפטא אסור לטלטלה.** פי' בקונטי' אפילו לר"ש וכן משמע דהא שרגא דמשחא דשרי לטלטולה היינו לר' שמעון[כח] ועוד מדפריך רבא בסמוך לרבה ורב יוסף מ"ש מצרורות שבחצר ואי שרי ר' שמעון דנפטא[כט] מיקש ליה לכ"ע אלינא דרבי שמעון לכך פי' בקונטי' דהכא אלינא דר' שמעון קאי ואע"ג דרב אית ליה מוקצה [י]גבי מטה שיחלה למעות[ל] [יא]ורבה נמי אית ליה כדאמר אביי[יב] כל מילי דמר עביד כרב ורב יוסף נמי משמע דאית ליה מוקצה בפ' עוטל (לקמן קמב:) [לא]דקאמר כמה חריפא שמעתתא דדרדקי אימור דאמור[לב] בשכח לכתחילה מי אמור הכא אלינא דר"ש קאמר וליה לא ס"ל ומיהו נראה לפרש דהכא מיירי נמי אלינא דרבי יהודה ולא מיירי בהדליקו בו באותה שבת וה"ק שרגא דמשחא של מתכת שרי לטלטולה ואפילו לרבי יהודה כדתניא לעיל (ד' מד.) כל הכרות של מתכת מטלטלין דנפטא אסור אפי' לרבי שמעון דמאים עפי מגר יחן ורבה ורב יוסף אפי' לרבי יהודה דלא מאים אלא שריחו רע וחזי לכסויי ביה מנא אבל גר יחן מקלה ליה לגמרי משום דמאים ואפילו מכיסוי מנא: [ועי' תוס' מנחות מא: ד"ה כל מילין:] ואמר

כוותיה, דאתא לאשמעינן דס"ל כר"ש בגר. תוס' הרא"ש. כב. (מ)דמייתי ר' יהושע בן לוי להא מילתא. תוס' הרא"ש.

כג. בטרפתא ובזפק. תוס' מוקצה ע: ד"ה מיגעיא. כד. או דלמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא ס"ל, והשתא ניחא דלא מספקא ליה [התם] אם הורו בטרפתא לאיסורא דמלתא דפשיטא היא דשריא. תוס' מוקצה ע: ד"ה מיגעיא.

כה. כרבי בזפק. תוס' מוקצה ע: ד"ה מיגעיא. כו. אלא דלמא הורו בטרפתא לאיסורא. תוס' מוקצה ע: ד"ה מיגעיא.

כז. וכי לא מצאו היתר אחר בשבת אלא גר דר"ש. ריטב"ם. כח. דלר' יהודה דמשחא נמי אסור בישן, [מחמת מיאוס. ריטב"ם], ובחדש, אפי' של נפט למה יאסר. רמב"ן. כט. מאי תבעי ליה לרבא ורב יוסף. תוס' הרא"ש. ל. ואוקימנא כר' יהודה. רמב"ן.

לא. במילתיה דרבא דהוה מנח סכינא אבר יונה. מי' הר"ן. לב. רבנן. תוס' הרא"ש.

מוקצה. מחמת מיאוס. מוקצה מחמת מיאוס דר' יוחנן דלא אתייה כרבי יהודה כמו עגילה דפסקן כר"ש וכן סבר דיפסקא דקאמר בפ"ק דמולין (דף טו.) ע"כ לא אתי ר"מ ב כי' אבל שחמו לאין לאוי לכוס לא ג ור"מ לית ליה בפרקין (לעיל מד.) מוקצה מחמת מיאוס[ד] לחכי אמר בפרק בתמיד דרב סבר כר"י מוקצה מחמת מיאוס דהוי מוקצה מחמת מיאוס דפי' ר"ש בפ"ק מומח מכ"ש דלגילה מחמת מיאוס תמיד עפי"ה:

מוסף תוספות

א) ולפי זה תמור מוקצה מחמת מיאוס מוקצה מחמת מיאוס לר' יוחנן דלא אתייה כרבי יהודה כמו עגילה דפסקן כר"ש וכן סבר דיפסקא דקאמר בפ"ק דמולין (דף טו. ד"ה מ"ב) ע"כ לא אתי ר"מ ב כי' אבל שחמו לאין לאוי לכוס לא ג ור"מ לית ליה בפרקין (לעיל מד.) מוקצה מחמת מיאוס[ד] לחכי אמר בפרק בתמיד דרב סבר כר"י מוקצה מחמת מיאוס דהוי מוקצה מחמת מיאוס דפי' ר"ש בפ"ק מומח מכ"ש דלגילה מחמת מיאוס תמיד עפי"ה:

גליון הש"ס

גמ' אבר ר' יהודה שרגא דמשחא. עי' לקמן דף קכב ע"ב תוס' ד"ה דנפטא וכו' **ורבה נמי אית ליה.** עי' מנחות דף מא ע"ב תוס' ד"ה כל מילי. ומעיריכין דף לג ע"ב תוס' ד"ה לא תימא:

לעזי רש"י

קרינ"ש. פגמים.

מוסף רש"י

הלכה כסתם משנה. רבי הוא פירר המשנה וכסתם דברי חכם ויפרו בעיניו שנאמר סתם לא תסיר סם לאומרי עליהן, כדי שלא יהו שניה מפי יחיד וכלאן כלילו נפנו מפי המרובים ויעשו ממונן (ביצה ב:). **מוכני שלה כו'.** ולפי ר"ש לעיל מד ב. **וטילטל שרגא.** גר שהדליקו בו בשבת וכבה (יבמות יד:).

רבינו חננאל

ואוקמה רחבה במנורה דאית בה חידקי חידקי שהן כעין חוליות שנראה המעמידה או המטלטלה כבונות, הילכך דחוליות בין גדולה בין קטנה אסורה, לית בה חוליות ואית בה חידקי חידקי, גדולה אסורה דמיחלפא בגדולה של חוליות. כי פליגי במנורה קטנה דאית בה חידקי חידקי, ר' יוחנן סבר גזרינן אטו גדולה דאית בה חידקי, ורש לקיש סבר לא גזרינן. איני דגזר ר' יוחנן והא איהו דאמר הלכה כסתם משנה, ותנן סתמא בכלים פרק י"ח במוכני של שידה ואין גוררין אותה בשבת בזמן שיש עליה מעות, דדייקינן מינה הא אין עליה מעות שריא, ואע"ג דהוו עליה כל בין השמשות ולא גזרינן כשאין עליה מעות אטו כשיש עליה מעות. וא"ר זירא תהא משנתנו בשלא היו עליה מעות כל בין השמשות (גזרי') שלא לשבור דברי ר' יוחנן, כלומר לא תקשי לך דר' יוחנן אדר' יוחנן. והא דהורה ר' (זירא ספרא) אבהו מטלטל שרגא כר"ש, ובאתריה דר' יוחנן לא הוה מטלטל ליה משום כבודו דר' יוחנן. **(רב) [אמר רב יהודה]** שרגא דמשחא שרי לטלטלה. אבל שרגא דנפטא (הוה) אסיר, ורבה ורב יוסף שרו אפילו שרגא דנפטא. ואסיקנא משום דחזו לכסויי בהו מני דנפטא. ואם תאמר אי הכי כל צרורות שבחצר טלטלה הואיל וחזו לכסויי בהו מנא דנפטא, שני צרורות הואיל ואינה תורת כלי עליהן

תוס' ישנים

א) ולפי זה תמור מוקצה מחמת מיאוס מוקצה מחמת מיאוס לר' יוחנן דלא אתייה כרבי יהודה כמו עגילה דפסקן כר"ש וכן סבר דיפסקא דקאמר בפ"ק דמולין (דף טו. [מ"ב]) ע"כ לא אתי ר"מ ב כי' אבל שחמו לאין לאוי לכוס לא ג ור"מ לית ליה בפרקין (לעיל מד.) מוקצה מחמת מיאוס[ד] לחכי אמר בפרק בתמיד דרב סבר כר"י מוקצה מחמת מיאוס דהוי מוקצה מחמת מיאוס דפי' ר"ש בפ"ק מומח מכ"ש דלגילה מחמת מיאוס תמיד עפי"ה:

מוסף תוספות

א. דר' יוחנן ור' יהושע איירו במוקצה מחמת מיאוס. תוס' הרא"ש. **ב.** במבשל דראוי לבוס. תוס' לעיל יט: ד"ה הכי. **ג.** משמע דאית לי' לר"מ מוקצה מחמת איסור. תוס' לעיל יט: ד"ה הכי. **ד.** גבי מטלטלים גר חדש אבל לא ישן, ר"מ אומר כל הנרות מטלטלים חוץ מן הנר שהדליק בו באותו שבת. תוס' לעיל יט: ד"ה הכי. **ה.** ממוקצה מחמת מיאוס. תוס' לעיל יט: ד"ה הכי. **ו.** מודה. תוס' הרא"ש. **ז.** ובחא להך פירושא דר"ש אסר במנורה. תוס' הרא"ש. **ח.** כמו בסיכי דיאדרי ומזורי. תוס' הרא"ש. **ט.** וכ"ש דשרי לטלטל. רמב"ן. [והכא] ס"ע לא פליגי דאסור. תוס' כיצה כב. ד"ה וכ"ר. ר' ברפוי. רמב"ן. **יא.** [דהכא] מיירי שכולה של חליות ומפרקין אותה אבנים אבנים אבל. תוס' ביצה כב. ד"ה וכ"ר. **יב.** [ש]אינה בעלת אבנים. תוס' ביצה כב. ד"ה וכ"ר. **יג.** וכיון דאינן מפורקין לגמרי ליכא משום בנין. חי' הר"ן לקמן מז. ד"ה ולענין. **יד.** פשיטא לן [וכר'] להתירא. מי' הר"ן. **טו.** כגון שלא הדליקו בה באותה שבת, התיר לטלטלה. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **טז.** דמתיר [הכא]. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **יז.** שהדליקו בו באותה שבת. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **יח.** להתירא. מי' הר"ן. משום דדחייה בידים. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **יט.** היתר של. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כ.** דכי היכי דרבי לית ליה טרפתא בזפק, כך לית לה טרפתא בטרפתא. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כא.** [ד]תרוייהו נקובי נינהו, הלכך איכא למימר דכיון דכולהו נקובי נינהו נקט רבי בזפק לדמיון בעלמא אע"ג דאינהו שרו בטרפתא ואסרי בזפק. מי' הר"ן. **כא.** שהדליקו בה באותה שבת. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כב.** שלא הדליקו בה באותה שבת, לא שייך לאסור מטעם מוקצה אלא. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כג.** כדאמר [הכא] דאית לי' חידקי וגזרינן אטו דחוליות. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כד.** ריכא למחלי חד בחבריה. מי' הר"ן. אי לאו דס"ל הר"ן. משום דדחייה בידים. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כה.** היתר של. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כו.** כרבי בזפק. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע. **כז.** אלא דלמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא ס"ל, והשתא ניחא דלא מספקא ליה [התם] אם הורו בטרפתא לאיסורא דמלתא דפשיטא היא דשריא. תוס' מולין ט: ד"ה אינגיע.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ואמר עולא מה טעם. אלהכי איצטריך לפרושי האי טעמא משום דמשמע ליה דסבר האי תנא כמאן דאסר לקמן להתקשט בהן בחלר בתקנתא הרי הן ככל הכלים הניטלין בחלר פירוש ככל הכלים שמלאכתן לאיסור דשרי לצורך גופן ומקומן[ב] ולהכי מפרש עולא[ג] דאיכא תורת כלי עליה[ד] וקשה לר"י דאמר בפ' מי שהפך (מ"ק יב: ושם) ר' יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא [עי' פי' רש"י שם] שמע ר' אמי ואיקפיד אמר רב יוסף מ"ט איקפיד והתניא הכליים והנזמים כו' ומתי פריך מינה אדרבה מינה משמע דאסור לצאת בהן כדפי' והתם קאמר נפק דמשמע דרך מלבוש ונראה לר"י דחומרתא דמדושא היינו טבעת של עץ כמו שמפרשים רבותיו של רש"י ולא של אלמוג כמו שהוא מפרש דאלמוגין מפרש בגרשא השנה (דף כג.) כשיתא והכא קאמר דמדושא אלא של עץ אחר הוא ששמו מדושא ואין שם תכשיט עליו וכשיוצאים בו דרך מלבוש לא הוי קישוט אלא טלטול בעלמא ולהכי יש רב יוסף דר' אמי לא איקפד אלא משום טלטול והשתא מייתי שפיר מהך ברייתא דשרי לטלטל לצורך גופו או לצורך מקומו כשאר כלי' שמלאכתן לאיסור דניטלין לצורך גופו או לצורך מקומו ונפק לחלר קאמר אבל לרה"ר אסור כדאמרי' בפ' הדר (עירובין סט. וסז) ההוא גברא דנפיק בחומרתא דמדושא חזייה לר' יהודה נשיאה כסייה אמר כגון זה מבטל רשות לר' יהודה: **והתנן ר"ש אומר כל שאין מומו ניכר מע"ט אין זה מן המוכן.** קשה לר"י מאי קא פריך[ה] הא ע"כ טעמא דר"ש לאו משום מוקצה אלא משום דסבר דאין רואין מומין ביו"ט והא ר' יהודה דאית ליה עופי מוקצה שרי התם בריש אין לדין (ביצה כה: ושם) בכור שנפל לבור ירד מומחה ויראה אם יש בו מום יעלה ושחטו ואם לאו לא ישחטו[ו] וי"ל דדייק מדלא קתני ר"ש אוסר לפי שאין רואין מומין ביו"ט דהוה משמע דהוי מוקצה ואפי' בקרו אינו מבוקר[ז] ובהכי פליגי דר' יהודה סבר רואין מומין בי"ט[ח] הלכך לא הוי מוקצה[ט] דמיירי בנפל בו מום מעי"ט[א] ור"ש סבר אין רואין מומין ביו"ט[ב] כלומר לר"ש מאי קא פריך[ג] הא ע"כ טעמא דר"ש לאו משום מוקצה אלא משום דסבר דאין רואין מומין ביו"ט דהא דאמר דאדם בסא לכתמה אסור לכתמה בכתה אין לא כבתה לא מאי טעמא דילמא בהדי דנקיט לה כבתה הא שמעינן ליה לר' שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר דתניא[י] ר' שמעון אומר גורר אדם בסא מטה וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דאורייתא כי לא מיכוין גזר ר"ש מדרבנן כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דרבנן כי לא מיכוין שרי ר"ש לכתחילה מתיב רבא[כ] מוכרי כסות מוכרין בדרכן ובלבד שלא יתכוין בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים והצנועין מפשילין במקל לאחוריהן והא הכא דכי מיכוין איסורא דאורייתא איכא כי לא מיכוין שרי רבי שמעון לכתחילה אלא אמר רבא הנח

ד) מו' ק יב:, ב) [לעיל מד.] ביצה ל:, ג) ביצה כו., ד) לקמן קנו. נדרים עז., ה) יבמות כט: נעימין פג: נדרים עג: נדרים עא: מו:, ו) לקמן קז: נדרים עז:, ז) [תוספתא ביצה פ"ב] [לעיל כב. כט.: ביצה כט.: פסחים קא. מגמות מז:], ח) כלאים פ"ט מ"ה [לעיל מו:: פסחים כו:, ט) [לקמן עב.], י) [עיין רש"ל מה שמגיה בדברי התוס'], כ) רש"ל מגיה, ל) [עי' תוס' לעיל ל"ט: ד"ה אלא מעיו וע' הר"מ].

גליון הש"ס

גמ' ואבר עולא. עי' לקמן דף עט ע"ב תוס' ד"ה מאן דלרבה: **תוס' ד"ה מי ייסר דמדקדק לה בעל ואע"ג ובו' הוא חזי לשאר ב"א.** עי' לקמן דף קכו ע"ב תוס' ד"ה כיון לחזיא: **שם ד"ה דבל היבא ובו' אע"פ שזה** התירוץ דחוק. עי' בנכונות דף כה ע"א תוס' ד"ה דהוי ליה:

מוסף רש"י

השירים. עטקי"ל כלע"ז (מו"ק יב:). **מותר השמן שבבר ושבקערה.** בר קרוייר"ל, מותר השמן שעטן בבר לו בקנה, שמן הנימן להדלקת הנר של שבת וכבר, המוצר יש בה משום מוקצה ואסור (ביצה ל:). **אין זה מן המוכן.** לאו משום מוקצה אסר ליה, דהא ליה מוקצה, אלא לפי שמיהו ביו"ט נראה כמתקנו, או דהוה ליה כלי דין דנאור ביה משום שנוח, והכי קאמר אין המתמו היתר ואינו מוכן להסבר (שם כג.). **מפירין נדרים בשבת.** בעל לאשתו ואב לבתו (נדרים עז.). **לצורך השבת.** כגון שנדרה מאכילה ומתכסיסין (שם). **דבר שאין מתכוין מותר.** ואף על גב דקנביד מרין וסוי מולדה תמוכים לו בוטה (לעיל כב.). **מוכרי כסות מוכרין בדרכן.** מטוטופיס בכסות כלאים (פסחים כג:), כסות של כלאים לובשו בשוק כדי להרחותו לנוכרי, דלא אסרה תורה אלא לכרוכה שהיא להתחמם כדרך כל הלובשים, והטלאה דומיא דלבישה נמי דמתהני בה (לעיל כט:). **ובלבד שלא יתכוין.** להנאת לבישה (פסחים שם). **והצנועין.** בשרים שמלחיקין עצמן מכל נות שפתים (לעיל כט:) לו: פרושים שמתרחקים מן הכיעור ומן הדומה לו (פסחים שם).

רב נסים גאון

התם אי לא מדקדק ליה חכם סגיא בג' הדיוטות. משתכח עיקר דילה במסכתא דנדרים בפרק נערה מארוסה (דף עח) אהרן ובניו וכל ישראל בפרשת נדרים למאי הילכתא, אמר רב אחא בר יעקב להכשיר ג' הדיוטות. וכותיה גרסי' בפרק יש נוחלין (ב"ב קכ).

רבינו חננאל

כמו (ש"מ עולא) [שא' עולא] בשירים ונזמים וטבעות הואיל ותורת כלי עליהן. תנא מותר שמן שבבר ושבקערה אסור להסתפק ממנו ור"ש מתיר, אלמא לר"ש ליתי ליה מוקצה. איני והא לענין בכור שנפל בו מום ביו"ט אמר ר"ש אין זה מן המוכן. ושנינן שני זה מזה, בבר

א) הא דלא מייתי מתניתין דכל הכלים טעון אדם קורנס לפקוע בו אגוזים משום דהתם נמי מיירי בנפל בו אגוזים לפקוע בו אגוזים אבל הבשרים וכיון דאסור לבתקשט בהן ה"ל לאסרן לגמרי אפ"ה כיון דאיכא תורת כלי עליה שרי והכא נמי ל"ש כ:

ב) ולהכי לימר דאע"ג דנפל בו מום מעי"ט אינם ג' מי יימר דהבעלים לא היו יודעים כלל שהיה בו מום לא היה דהתם מפ' כל שאין מומו ניכר לתכם משמע אבל בעלים יודעים ונאמר כר אומרי ל"ל דאע"ג דר"ש אייר דנפל בו מום מעי"ט מדקאי על ר"י מ"מ מיירי נמי בנפל בו מום ב"ש מ"מ אין מום עובר מעי"ט מדקאי אר"ש מדקתני אין זה מן המוכן דמשמע אין אפילו בקרו אינו מבוקר:

ג) וסר"ש מיכן דהכא בנדרים דדמיא בדברים הי' לנו לאסור כי התם לא דאא דמיא בדברים:

מוסף תוספות

א. פרש"י ז"ל אע"פ שאסרו חכמים לצאת בהם לרה"ר. נראה מדבריו ז"ל דבחצר מותר להתקשט בהם. ולא נהירא וכו' [ד"א"כ פשיטא שניטלים בחצר שהרי נלבשים שם ולמה הוצרך עליו לטעם זה שאמר עולא, אלא ודאי. ריטב"ש. ב. ואי ההה שרי להתקשט בהן בחצר הוו ככלים שמלאכתן ליתר. תוס' הרא"ש. [ז]פשיטא שניטלים בכל החצר וכו' ומה הוצרכנו בטעמו של עולא. ריטב"ש. ג. דאפ"ה ניטלים אפי' בחצר שאינה מערבת לצורך גופם ולצורך מקומם ככל הכלים כיו"ב שמלאכתם לאיסור הניטלים בחצר. ריטב"ש. ד. וחזו לכסויי וכו' והיינו דש"מ דתורת כלי עליו מילתא רבתי היא. ריטב"ש. ה. דאית לי' לר"ש מוקצה. מי הרי"ן. ו. ומוקי לה התם דפליגי בנפל בו מום עובר מערב יו"ט והשתא הר"ל מום קבוע, ור' יהודה ס"ל דואין מומין ביו"ט הלכך לא אסח דעתיה מינה, ר"ש סבר אין רואין מומין ביו"ט. תוס' הרא"ש. ז. כיון שלא נודע שהוא מום קבוע מאתמול. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. ח. דידוע שמום קבוע היה מאתמול. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. ט. דמאתמול דעתיה עלויה. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. י. אך שלא הראה לחכם מבעו"י. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. יא. דאי נפל ביה מומא ביו"ט ודאי לא הוה שרי ר' יהודה, דהוי מוקצה מחמת איסור, דלא הוה דעתיה עליה מאתמול ולר' יהודה אית ליה מוקצה. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. יב. הלכך לאו דעתיה עלויה מאתמול. תוס' ביצה כה: ד"ה כמו. יג. דאתקצאי מחמת איסורא דאין רואין מומין ביו"ט. מי הרי"ן. יד. דאית ביה כל הני מי יימר אית ליה מוקצה משום דמסיח דעתיה אבל בחדא מי יימר לית ליה מוקצה דלא מסיח דעתיה מיניה, דלא היא, דאפי' בחדא מי יימר אית ליה מוקצה. שיטה להר"ן. אלא לרווחא דמלתא נקט להו. רשב"ם. טו. ממפירין נדרים. רשב"ם. טז. דמדקדק לה בעל. רשב"ם. יז. וכיון שכן, לא אתקצאי אפי' בביה"ש. ריטב"ש. יח. [ז]איסורא דרבנן בלחוד הוא. ריטב"ש. יט. כיון שאם כיבה הוא אב מלאכה ויש שהוא חייב עליו מן התורה, גזר ר"ש בכל טלטול, שכשאדם רואה את חבירו מטלטל נר הדלוק, מי מפיס לו איזו מהן הבהבה ואיזו לא הבהבה, משא"כ בגרירת מיטה שאין גרירת מיטה וספסל בעולם שיכול לבא עליה לידי איסורא דאורייתא. ממ"ן. כ. שמסרית אינו ראוי לשום דבר אלא לכסות כלי, דלא חשיב תשמיש. ריטב"ש.

ד) מי"ק יב:, ה) [לעיל מד.] ביצה ל:, ו) ביצה כו., ז) לקמן קנו. נדרים עז., ח) יבמות כט: נעימין פג: נדרים עג: נדרים עא: מו:, ט) לקמן קז: נדרים עז:, י) [תוספתא ביצה פ"ב] [לעיל כב. כט.: ביצה כט.: פסחים קא. מגמות מז:], יא) כלאים פ"ט מ"ה [לעיל מו:: פסחים כו:, יב) [לקמן עב.], יג) [עיין רש"ל מה שמגיה בדברי התוס'], יד) רש"ל מגיה, טו) [עי' תוס' לעיל ל"ט: ד"ה אלא מעיו וע' הר"מ].

ה) עי' בחלופי גרסאות.

לדבר האסור. לשלהבת דבכי האי מוקלא מודה ר"ש שהכלי טופל לשלהבת בעודה בו ולולו משום דחייש לכביה: **בסים.** מושב. **מת כנו** (ה) מתרגמינן בסיסיה: **ת"ר רומנוס לי פסיר רבי לעולעל מחפה.** של לבונה בתפירה. קס"ד בתפירה עם תפירה קתמר שהתפר מוקלה ולא היו לריכין לו ותשמעינן דתגב מחתה דאיכא תורת כלי עליה עולעלה עם תפירה: **נועל אדם.** הכלכלה בשבת והתכן בתוכה: **הא ליכא פרי לא.** דכלי נעשה בסיס לתכן וטופלה לו ובטל תורת כלי דידיה. והכא נמי נעשית מחתה בסיס לתפר ורבי יוחנן שמעינן ליה לעיל דכר' יהודה סבירא ליה: **דאיס ביס קרטין.** שנשתיירו מן האור ולבונה דחזיא להריח ותגב לבונה מעולעל למחתה עם תפירה דומיא דכלכלה מלאה פירות והתכן בתוכה: **קרטין.** של שיור לבונה: **בי רבי.** דנשיא ועשיר הוה מי תשיבי: **בגדי עניים.** שלא על שלא לו שחוטן עבה הוו בגדים לעניים לעניין טומאה: **בגדי עשירים.** שלשה על שלשה הוו בגדים לעשירים ולל שכן לעניים. אבל בגדי עניים לעשירים לא הוו בגד גייסו ולא מקבלי טומאה הכא נמי בי רבי (ב) בטולי קרטין: **אנא אמר אביי.** הא דשרי ליה לעולעל מחתה בתפירה משום דתפרה מאיס עליה לראותו והוי כגרף של רעי דתניא במסכת ביצה (דף לו:) מותר להוציאו לתשפה שבחצר: **גרף.** כלי חרס המוכן לכך: **מיפסי.** כל מחתות מכוסות הן ויש בהן נקבים להוציא הריח: **לנוגא.** כלי נחשת שמניחין בו האור לפני סריס להתחמם: **אגב קטמיס.** שהיו לריכין לתפרו לכסות רוק או לותה. ולא"ת מה לד מיסור יש כאן הייינו דבותא דתנא"ג דתיכא עליה שברי עליס. והא דר' רומנוס נמי האי מחתה בתפרה דקתמר מחתה בשבת אפילו תפרה שהיה לריך לו ודעתייהו עליה מתמול ורבותא דאמעינן (כיון) תע"גב) דתיכא עליה שברי עליס דהוי כבלכלה של פירות והתכן בתוכה: **ושון.** ר' יהודה ור"ש שמחלוקת בגר ישן(ו): **בגלילא שנו.** שחשובות להן שברי פתילה שאין בגדים של פשתן מצויין להם הלכך לא בטלי ונעשה גר בסים להן: **ערסיים.** לורפי נחשת או גרדיים והולכין מעיר לעיר למלאכתן ונושאין עמהן מטות של פרקיס: **חייב חטאת.** הוא תחלתו וגמרו ונמלא עושה כלי וחייב משום מכה בפטיש אב לכל גומרי מלאכה ולא משום בנין דאין בנין בכלים: **קנה מנורה.** שיולאין ממנה קנים לגרות הרבה ונוטלין הימנה ובשעת הלורך מחזירין אותו: **קנה של פיידין.** הטחין ומלבנין הבית בסיד יש להן קנים של פרקים ונותן מטלית בראשה ומורין בסיד המחוי ונוח את הבית וכשהוא טח ומלמטה אי אפשר לו אלא בקנה קלר וכשהוא הולך ומגביה מוסיף קנה על קנה ומתריכו: **פטור.** שאין זה גמרו שהרי לריך לחזור ולפרקו תמיד: קרן עגולה וקרן פשוטה שייהם אין כלי לגנייהו[ז] אף על גב שאין היתר עמהן בכוס טפי גרעי משברי עליס שעם הקיומת בכוונא: **אע"ג דאיכא עליה שברי עצים.** [ח]נראה לרבינו תם[ט] דשברי עליס חשיבי טפי מאבן שבכלכלה[כ] דאם לא כן מאי קמ"ל ולתמקמי ליה מבריתא דשון[כא] אי כו' ליתייעיה ממתני' דכלכלה והתכן בתוכה אלא שברי עליס חשיבי טפי וים לדמות שברי עליס לגבי אבר בשברי פתילה לגבי שמן[כב]:

בגלילא שנו. פי' בקונטר' שחשובות להן שברי פתילה שאין בגדי פשתן מצויין להם ואין נראה לר"ת דהא אמרי' בשילה ב"ק (דף לא:): לוקחין מן הגשים כלי לתר ביהודה וכלי פשתן בגליל משמע שמלוי פשתן הרבה שם[כג] ומפרש ר"ת בגלילא שנו שהיה להם רוב שמן[כד] ולהכי לא בטלי שברי פתילה אבל שמן[כה] וכן משמע[כו] בפ"ק דסנהדרין (דף יא:): גבי טולל אינגרת וכתוב לאתמא בני גלילא עילאה ותתאה[כז] כו' דזמנן ביעורה מעל לאפרושה מעשרת ממעטני זיתא ואמר בגזיר בפרק בית שמאי (דף לא:): בגלילא שנו דאמרת להם הרבה[כח] כדאמר בהמוליא יין (לקמן עח.) גבי מים כדי לשוף בהן את הקילור וקאמר בגלילא שנו[כט] א) דרפואת מים שהיה להן רוב יין והיו שותין הכל יין[ל] ואפילו הכי אמרת עדיף להו ממיסאת כי השמן היה להם בזול יותר ורש"י פי' נמי בהמוליא (שם) שאמתמת עניותא היו עושין רפואה מן המים ואין עושין מן היין רק שאייה אלפיך היתה רפואת מים שהיתה אין היה להם יין לשיפות הקילור ג"כ שהיתה שתיית מים טובה[לב] ואמרי' בעלמא[לג] אף ערב יוה"כ בגלל שהיו מרביס בסעודה משמע שעשיריס היו [וע"ע תוספות חגיגה כה: ד"ה בגלילא]:

הנח לנר שמן ופתילה הואיל[ו] ונעשה בסים לדבר האסור. מיצערין למימר בשמן דנעשה בסים לדבר האסור דאי לאו הכי לא היה הגר אסור לטולטל דהוי בסים לדבר האסור ולדבר המותר ושרי כדאמר בשמון כי הוינן בי רב נחמן הכי מטולטלין כנוכא אגב קיטמא אע"ג דאיכא עליה שברי עצים ומאם תאמר בפתילה אמאי קאמר דהויא בסים לדבר האסור היא עצמה הויא דבר האסור כדאמר לקמן ושון שאם יש בה שברי פתילות שאסור לטולטל ואי לאו הכי לא היה לריך לומר דבר האסור בסים לדבר המותר ושרי לטולטלה וי"ל דשברי פתילה הוי שברי כלים ודמי לגלרות אבל פתילה שלימה שהיא כלי הוה שרי אי לאו דנעשה בסים לדבר האסור:

לי התיר רבי לטלטל מחתה באפרה.

השתא ס"ל דאפר מחתה מוקלה הוא[א]: **ואמר רבה ב"ב חנה א"ר יוחנן כו'.** תימה אמאי לא פריך בלאו מילתיה דרבי יוחנן ממתני' דפ' טוטל (לקמן דף קמג:) דתנן מעות שע"ג הכר מנער את הכר והן נופלות וכן אבן שעל פי החבית מטה על לדה והיא נופלת אבל מלעולו גמור אסור ואור"י דה"ל דשאני מעות דחשיבי ולא בטלי[ב] ואבן שע"פ החבית ה"ל דמיירי שהוא מתוקן לפתוח פי החבית והחבית לריכה לה ולכך לא בטלה[ג]:

בגדי עניים לעניים. אומר ר"ת[ד] דדוקא בטומאת מדרס דבייחוד תליא מלתא[ה] אבל בשאר טומאות לא תליא מלתא בייחוד דאפי' היה מוטל באשפה[ו] מרבינן מ) מוהבגד דשלא על שלא מיטמא בין לעניים בין לעשירים דבקרא לא מפליג מידי ומייתי ר"ת ראיה דתנן במסכת כלים (פרק כ"ז מ"ב) דבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרס משום שלא על שלא לטמא מת וע"כ בעשיריס מיירי דבפכ"ח תנן התם בגדי עניים אע"פ שאין בהם שלשה על שלשה טמאין מדרס[ז] ות"ת הכא דפריך מבריתא אמאי לא פריך ממתני' דפכ"ח דכלים שהבאתי ואור"י דאי מממתני' ה"ל[ח] דבגדי עניים היינו[ט] כעין שק[י] שעיקרו עשוי לעניים ואפי' ביד עשיריס אינו לריך שלשה על שלשה אבל שאר בגדים בעי שלשה בעי שלשה[יא] שאינו עומד אלא לעשיריס להכי מייתי בריתא דלא שייך לפרשה הכי[יב]:

הוה מטלטלינן כנוכא אגב קיטמא. פי' כנוכא מחתה והיינו מחתה באפרה לעולל פי' אגב אפרה שהוקק מע"ש דמוכן הוא דחזי לכסות בה רוק או לותה וקשה דמשמע דוקא אגב קיטמא שרי הא לאו הכי נעשה בסים לדבר האסור ואילו בפ"ב דבילה (כא: ושם) אמר גבי אין מזמנין גכרי בשבת משום שיורי כוסות פריך ומיטלטלינהו אגב כפא מי לא אמר רבא כי הוינן בי רב נחמן הוה מטלטלינן כנוכא אגב קיטמא אף על גב דאיכא עליה שברי עליס ומאי פריך[ג] שאני כנוכא דאגב קטמא מטלטל לה אבל בכוס ליכא אלא[יד] דבר האסור[טו] ואור"י[טז] דשיורי כוסות לא חשיבי למיהוי כוס בטל לגבייהו[יז] אף על גב שאין היתר עמהן בכוס טפי גרעי משברי עליס שעם הקיומת בכנוכא: **אע"ג דאיכא עליה שברי עצים.** [יח]נראה לרבינו תם[ט] דשברי עליס חשיבי טפי מאבן שבכלכלה[כ] דאם לא כן מאי קמ"ל ולתמקמי ליה מבריתא דשון[כא] אי כו' ליתייעיה ממתני' דכלכלה והתכן בתוכה אלא שברי עליס חשיבי טפי ויש לדמות שברי עליס לגבי אבר בשברי פתילה לגבי שמן[כב]:

בגלילא שנו. פי' בקונטר' שחשובות להן שברי פתילה שאין בגדי פשתן מצויין להם ואין נראה לר"ת דהא אמרי' בשילה ב"ק (דף לא:): לוקחין מן הגשים כלי לתר ביהודה וכלי פשתן בגליל משמע שמלוי פשתן הרבה שם[כג] ומפרש ר"ת בגלילא שנו שהיה להם רוב שמן[כד] ולהכי לא בטלי שברי פתילה אבל שמן[כה] וכן משמע[כו] בפ"ק דסנהדרין (דף יא:): גבי טולל אינגרת וכתוב לאתמא בני גלילא עילאה ותתאה[כז] כו' דזמנן ביעורה מעל לאפרושה מעשרת ממעטני זיתא ואמר בגזיר בפרק בית שמאי (דף לא:): בגלילא שנו דאמרת להם הרבה[כח] כדאמר בהמוליא יין (לקמן עח.) גבי מים כדי לשוף בהן את הקילור וקאמר בגלילא שנו[כט] א) דרפואת מים שהיה להן רוב יין והיו שותין הכל יין[ל] ואפילו הכי אמרת עדיף להו ממיסאת כי השמן היה להם בזול יותר ורש"י פי' נמי בהמוליא (שם) שאמתמת עניותא היו עושין רפואה מן המים ואין עושין מן היין רק שאייה אלפיך היתה רפואת מים שהיתה אין היה להם יין לשיפות הקילור ג"כ שהיתה שתיית מים טובה[לב] ואמרי' בעלמא[לג] אף ערב יוה"כ בגלל שהיו מרביס בסעודה משמע שעשיריס היו [וע"ע תוספות חגיגה כה: ד"ה בגלילא]:

**הנח לנר שמן ופתילה הואיל[ו] ונעשה בסים לדבר האסור א"ר זירא א"ר אסי א"ר יוחנן אמר ר' חנינא אמר רבי רומנוס לי התיר רבי לטלטל מחתה באפרה א"ל רבי זירא לרבי אסי מי אמר רבי יוחנן הכי והתנן מ) נוטל אדם בנו והאבן בידו או בלכלה והאבן בתוכה ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן בכלכלה מלאה פירות עסקינן טעמא דאית בה פירי הא לית בה פירי לא מ) אשתומם כשעה חדא ואמר הכא נמי דאית בה קרטין אמר אביי קרטין בי רבי מי חשיבי וכי תימא חזו לעניים והתניא מ) בגדי עניים לעניים בגדי עשירים לעשירים מ) אבל דעניים לעשירים לא אלא אמר אביי מידי דהוה אגרף של ריעי אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא גרף של ריעי מאים והאי לא מאים ועוד גרף של ריעי מיגלי והאי מיכסי אלא אמר רבא כי הוינן בי רב נחמן א"הוה מ) מטלטלינן כנוכא אגב קיטמא ואע"ג דאיכא עליה שברי עצים מיתיבי ושוין שאם יש בה שברי פתילה שאסור לטלטל מ) אמר אביי בגלילא שנו לוי בר שמואל אשכחינהו לרבי אבא ולרב הונא בר חייא דהוו קיימי אפיתחא דבי רב הונא אמר להו מהו להחזיר מטה של טרסיים בשבת אמרו ליה נ) שפיר דמי אתא לקמיה דרב יהודה אמר הא רב ושמואל דאמרי תרוייהו המחזיר מטה של טרסיים בשבת חייב חטאת מיתיבי מ) המחזיר קנה מנורה בשבת חייב חטאת קנה סיידין לא יחזיר ואם החזיר פטור אבל אסור רבי סימאי אומר מ) קרן עגולה חייב קרן פשוטה פטור אינהו דאמרו כי האי תנא דתניא מלבנות המטה וכרעות המטה ולוחות של סקיבם נ) לא יחזיר ואם החזיר פטור אבל

שאם יש בה שברי פתילה שאסור לטלטלה. **ופריק אביי בגלילא שנו.** פירוש בגליל שנו, שדרכם להדליק בשברי פתילות, וכיון שדרכם להדליק בשברי פתילות נעשו מוקצות בשבת, לפיכך אסור לטלטל אפילו הנרות שיש בהן שברי פתילות, אבל שברי עצים דכנוכא לא חשיבי ובטלי. **לוי בר שמואל** בעא מר' אבא ומרב הונא בר חייא מהו להחזיר מיטה של פרסיים בשבת, אמרו ליה שרי. אמר להו רב יהודה רב ושמואל דאמרי תרוייהו המחזיר מיטה של פרסיים בשבת חייב חטאת. **מתיבי המחזיר** קנה מנורה בשבת חייב חטאת, קנה של ציידין לא יחזיר ואם החזיר פטור אבל אסור, ר' סימאי אמר קרן [עגולה חייב קרן] פשוטה פטור. קתני מיהת המחזיר קנה מנורה בשבת חייב חטאת, קשיא לר' אבא ולרב הונא דשרי. **ושינון** אינהו דאמרו כי האי תנא דתניא אם היה רפוי מותר, דתניא מלבנות המטה וכרעי המטה [ולוחות] של סקיבם לא יחזיר, ואם החזיר פטור

נו א ב מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יג טור ש"ע א"ח סימן שי סעיף ח:

נח ג ד מיי' פכ"ג מהל' שבת הלכה כו סח סמג לאוין סה טור ש"ע א"ח סימן שיג סעיף ו:

רב נסים גאון

אלא אמר אביי מידי דהוה אגרף של רעי. משתכח במס' יום טוב בפרק משילין פירות (דף לז) אמר שמואל גרף של רעי ועבעט מימי רגלים מותר להוציאו לאשפה. ובפרק נוטל אדם את בנו (דף קמג) אמרו הני גרעיני דתמרי כולי, רב הונא בריה דרב יהושע עביד להו גרף של רעי, וכן אמימר עביד להו גרף של רעי. אמר אביי בגלילא שנו. כבר טרחו בזה השינוי ששינה אביי הרבה מן החכמים ולא שמעתי מהם כלום, ולא מצאתי בו לאחד מן הגאונים פירוש. אבל טרחתי על שינוי ומצאתי במסכת נזירות בפרק בית שמאי אומרים הקדש טעות הקדש (דף לא), והא שמן עדיף מיין, אי משום הא לא קשיא בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשהא. זה מודיע שהשמן היה אצלם מצוי הרבה, וכי מה שהושם בנר ויש בו שברי פתילה אין לו חשיבות אצלם ואינן משתמשין בו לצרכם, והרי הוא בדין המוקצה שאסור לטלטלו, ולכך שנו חכמים כי בגליל אסור לטלטל נר שיש בו שברי פתילה, לפי שהשמן הנותר בנר לא חשיב להו. וכבר זה הפירוש הודענו באלו הימים לתלמידנו ופירשנו להם בזה הענין. ואפשר להיאמר בו פירוש אחר, שאנשי גליל לפי שלא היו מקפדין על לשונם ולא דייקי לישאנא ולא גמיר מחד רבה, ולא גלו מסכתא למסכתא, כמו שהוא מפורש במסכת עירובין בפרק כיצד מערבין (דף נג), ולא היה תלמודם מקוים בידם, אסרו עליהם החכמים לטלטל נר שיש בתוכו שברי פתילה עלי דרך האיסורים ואל תחבט ואל תסייג ויקרו דאלך איצא קולהם פי עדה (מוצינא) [מואצע] מן אל תלמוד מתל הדא אל קול עלי טריק אל תנקיץ להם נדבר מן דאלך מא יחצרנא [על דרך האיסורים והגדר והסיג. ונמצא סיוג לזה במקומות הרבה משל זה המאמר על דרך הגרענן להם נזכיר מזה מה שמובא] בפרק חומר בקודש (דף כה) אמר אמר רב יוסף בגלילא שנו מיגו דלא מהימני אקודש לא מהימני אתרומה נמי, בנדרים בפרק ראלו (נדרים) [מותרין] (דף יח במשנה) אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים, ובפרק המוציא יין (דף עח) ובפרק מקום שנהגו (דף נה) בפסחים עוד. ובגמרא (ירושלמי שבת פרק כל כתבי הקבה ח) גרסי אמר עולא ר"ש שנין עבד רבן יוחנן בן זכאי יתיב בהדה ערב ולא אתא קימוי אלא אילין תרתין עובדיה, אמר גליל גליל שנאת את התורה סופך להעשות כמציקין, וכל דין סיוג לפירושנו.

רבינו חננאל

חנה לנר דפתילה דשמן לא גזר ר"ש אלא הואיל ונעשה כל אחד בסיס לדבר האסור, ופשוטה היא. **אמר רבא** כי היינו בי רב נחמן היינו מטלטלי כנוכא אגב קיטומה אף על גב דאיכא עליה שברי עצים. מיתיבי דשון

מ) לקמן קמח:. **נ)** [מו"ק ג: קידושין לט. סוכה מד. מולין כא.]. **נ)** [עירובין כט:]. **ס)** [עי' תוספות לקמן קכו: ד"ה כין וכו']. **ע)** בילה כח: ע"ש. **פ)** [לקמן עח.]. **צ)** [תוספ' פ"ינן]. **ק)** [שמות לח]. **ר)** [עי' רש"ן]. **ש)** [נעיל מד.]. **ת)** [נעיל כו:]. **א)** [מולין פג.].

תורה אור השלם

1 אֲדַיִן דָּנִיֵאל דִּי שַׁמֵּהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר אִשְׁתּוֹמֵם כְּשָׁעָה חֲדָה וְרַעְיוֹנֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר בֵּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרָא אַל יְבַהֲלֵךְ עָנֵה בֵלְטְשַׁאצַּר וְאָמַר מָרִי חֶלְמָא לְשַׂנְאֶיךָ וּפִשְׁרֵהּ לְעָרְקָךְ:

דניאל ד טז

הגהות הב"ח

(א) גמ' ופתילי הואיל ונעשה בסים: **(ב)** רש"י ד"ה בגדי עניים וכו' ה"נ כי ר' לא חשיבי קרטין ובטלי הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' קרן עגולה חייב. עי' כלים פי"ח מ"ז:

לעזי רש"י

אבלשטר"א [ארבלישט"א]. קשת אפקית.

מוסף רש"י

נוטל אדם בנו והאבן בידו. בתלר ולא אמרינן דמטלטל לתכן (לקמן קמא:). **אשתומם כשעה חדא.** שתק והיה מתבונן מה יענה (חולין כא. ועי' דניאל ד טז). **בגדי עניים לעניים.** שלא על שלא (שלגעות) מקבלין טומאה לעניים (עדויות כט:). **בגדי עשירים לעשירים.** שלשה על שלשה (עפתים) מקבלין טומאה לף לעשירים (שם). **כנוגא.** כלי אמתיתים כו הגמלים (בילצה כא:). **אגב קיטמא.** שהיו לריכים לאפרו והוכן מע"ש לטמת רוק או לותה (שם). **בגלילא שנו.** שהן עניים ומקפידין בדבר מועט (לקמן עח.).

תוס' ישנים

א) ורבינו תמלר פי' כי מרוב שמיש יין הי' להם תכלולי עינים לא ומכמי רפואת מים טובה:

מוסף תוספות

א. כגון שהוסק בשבת. תוס' הרא"ש. דהו"ל מוקצה דנולד. ריטב"ש. **ב.** ונעשה בסיס שלהם. ריטב"ש. **ג.** אבל אפר מחתה דלא חשיב אין המחתה נעשית בסיס שלהם, להכי מייתי לי' מהא דכלכלה שנעשית בסיס לאבן, דלא חשיב. ריטב"ש. **ד.** והא דאמרי' הכא אבל דעניים לעשירים לא. תוס' הרא"ש. **ה.** ואע"ג דעני יחדה לישיבה לא הוי מיוחדת לעשירים. תוס' הרא"ש. [ד]אין עשירים מיוחדים פחות משלשה על שלשה לישיבה, ואפי' יחידי, בטלה דעתו אצל עשירים דעלמא. רמב"ן. **ו.** כיון שהוא בגד לשון עני בעולם. תוס' הרא"ש. **ז.** אלמא אפי' לעשירים טמאין טומאת מת בשלש על שלש. רמב"ן. **ח.** דהא דקתני בגדי עניים אע"פ שאין בהם שלשה טמאים דאפי' בבית העשירים קאמרי'. ריטב"ש. **ט.** בגדים שרגילים עניים לבבוש. תוס' הרא"ש. **י.** שחוטן עבה. ריטב"ש. **יא.** מיירי בבגדים דקים. ריטב"ש. **יב.** דקתני דאפי' בגדי עניים דוקא לעניים טמא בשלש על שלש אבל לעשירים שלשה על שלשה בעינן. ריטב"ש. **יג.** הא דר' נחמן לשיורי כוסות. ריטב"ש. **יד.** שיורי כוסות בלחוד. רמב"ן. **טו.** והוי הכוס בסיס לדבר האסור, שהרי הונח שם היין לדעת. ריטב"ש. [ז]אסור לטלטלן. רמב"ן. **טז.** דהכי פריך, דכי היכי דמטלטלינן כנוגא אגב קיטמא דהוי בר לטלטול. ריטב"ש[ו], ואין הכנוגא והקטמה בטלי לגבי שברי עצים שבה משום דלא חשיבי, ה"נ. רמב"ן. **יז.** שהרי הכוס הוא עיקר. ריטב"ש. **יח.** ואע"ג דהך מלתא שמעינן לה מכלכלה ואבן לתוכה דמוקי לה ר' יוחנן במלאה פירות. תוס' הרא"ש. **יט.** [ד]אינטרוך לאשמועינן [ד]אע"ג. תוס' הרא"ש. **כ.** לא אמרינן דהוויא עיקר בסיס לדבר האסור דחשיב טפי. תוס' הרא"ש. **כא.** שאם יש (שם) [בה] שברי פתילה שאסור לטלטלה. רמב"ן. **כב.** דרין הוא שלא יהו שברי עצים בטלים לגבי כנוגא כי היכי דאין שברי פתילה בטלים לגבי נר ושמן לא יהיו חשובין לגבן, משא"כ בכלכלה שהפירות חשובין והאבן אינה חשובה. רמב"ן. **כג.** ולא קפדי עליה. תוס' הרא"ש. **כד.** ולא קפדי עליה. תוס' הרא"ש. **כה.** והיתה הפתילה חשובה להן יותר מן השמן. רמב"ן. **כו.** דעיקר הבסיסות לשברי פתילה. תוס' הרא"ש. **כז.** דבגליל היה רוב שמן. תוס' הרא"ש. **כח.** שלמכון ישגה, מהדרעין אנחנא לכון. תוס' הרא"ש. **כט.** דרחשיב. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **כט.** דרחשיב. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **ל.** מתוך עושרם. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **לא.** כאב עינים, וטוב המים לרפואה. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **לב.** והיה להם לשתי בשתייה. ועוד. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **לג.** [ולכן]. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא. **לד.** מתוך עושרם. תוס' מגיגה כה. ד"ה בגלילא.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות